



**KLUISBERGEN
OUDENAARDEBAAN
VZW DE BOLSTER**

**2017F53
2017F267
Archeologienota
Programma van
maatregelen**

Jonathan JACOPS

Pieter LALOO

Joris SERGANT

Project:

Kluisbergen – Oudenaardebaan - vzw De Bolster

Opdrachtgever:

*VZW De Bolster
Stationstraat 3
9690 Berchem (Kluisbergen)*

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Jonathan JACOPS, Pieter LALOO EN JORIS SERGANT

© 2017 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

INHOUD

Inleiding	3
Programma van maatregelen.....	4
1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen....	4
1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	4
1.2 Impactbepaling.....	4
1.3 Maatregelen	6
Bijlage	7

Inleiding

VZW De Bolster plant de inrichting van een nieuwbouw woongebouw voor 32 volwassenen met verstandelijke beperking ter hoogte van de Oudenaardebaan te Berchem, deelgemeente van Kluisbergen (provincie Oost-Vlaanderen). Binnen het 9887 m² grote projectgebied zullen meerdere bodemverstorende ingrepen plaatsvinden (> 1000 m²). Hierdoor worden de oppervlaktecriteria vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet, artikel 5.4.5, overschreden en dient een archeologienota te worden opgemaakt om aan de stedenbouwkundige vergunning toe te voegen. GATE bvba werd aangesteld om deze archeologienota op te maken middels een bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek.

Onderhavige tekst behelst de resultaten van het gevoerde onderzoek en vormt de basis voor het verslag van resultaten, waarin een advies naar vrijgave toe wordt geformuleerd.

Programma van maatregelen

1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek werd voldoende informatie ingewonnen omtrent het archeologisch potentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werkzaamheden hierop. Vooronderzoek met ingreep in de bodem is niet noodzakelijk.

1.2 Impactbepaling

Het project omvat de inrichting van een nieuwbouw woongebouw voor 32 volwassenen met verstandelijke beperking (fig. 5 & 6). De bodemingrepen die hiermee gepaard gaan zijn:

- De constructie van het woongebouw met een totale grondoppervlakte van 1685 m². De funderingswijze bestaat uit 90 palen met een diameter van 35 cm die in een vast grid (ca. 1 paal per 19m²) worden geplaatst. De palen worden gefundeerd tot in de stabiele ondergrond. Dit betekent door de alluviale klei tot een diepte van 16m.
- Aanleg van de tuin met verhardingen. In totaal wordt 1972 m² verhard. Het betreft terrassen, parking en wandel- en fietspaden. Hiertoe wordt de teelaarde verwijderd.

Aan de hand van de besproken archeologische vindplaatsen mag geconcludeerd worden dat het projectgebied binnen een regio ligt met een behoorlijk archeologisch potentieel. Een groot aantal van de vindplaatsen in de omgeving bevat lithisch materiaal, voornamelijk te dateren in het mesolithicum en het neolithicum. Sites uit de ijzertijd komen ook voor, weliswaar in beperkte mate maar op relatief korte afstand ten opzichte van het plangebied. De meeste vindplaatsen dateren echter uit de Romeinse periode.

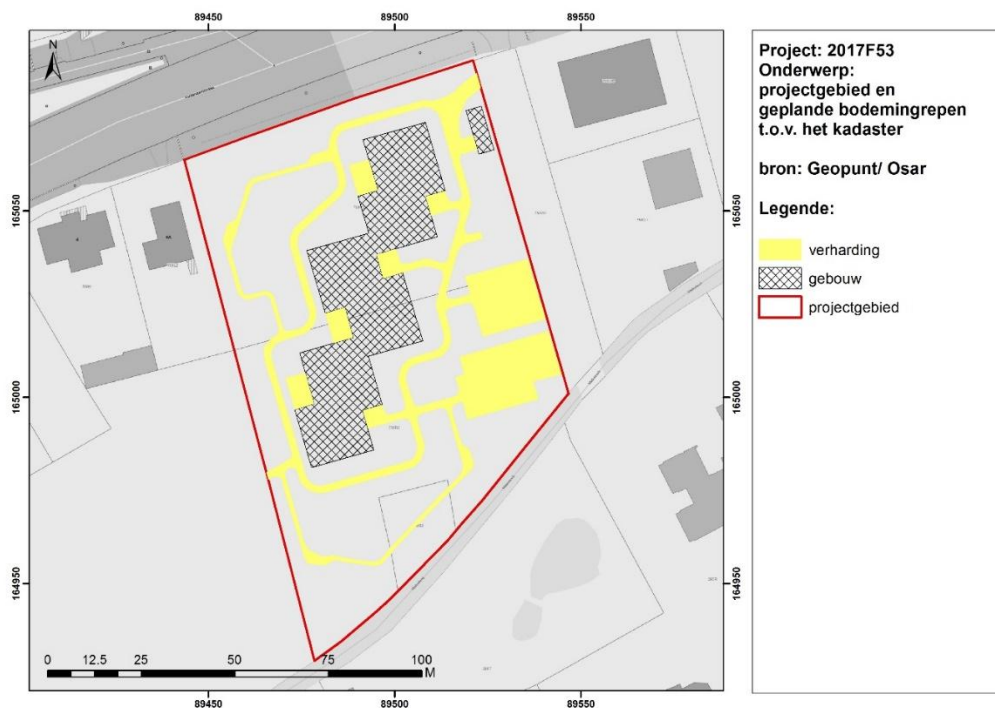
Het landschappelijk bodemonderzoek heeft echter aangetoond dat in het onderzoeksgebied, volledig gesitueerd in het alluvium van de Schelde, geen afgedekte landschapsrelicten (i.e. kronkelwaardruggen, oeverwallen,...) voorkomen geschikt voor menselijke bewoning/activiteiten in de periode prehistorie tot en met de Romeinse periode. Wel is er (buiten een opgevulde historische geul) een tardiglaciale geul aanwezig waarvan de oeverzone zich mogelijk in het uiterste noorden van het onderzoeksgebied bevindt. Op deze oeverzone kunnen jagers-verzamelaars perifere activiteiten hebben uitgevoerd (nederzettingen zullen zich vermoedelijk hogerop bevinden) en wanneer dergelijke sites worden aangetroffen, is de kans groot dat deze goed bewaard zijn. Gezien de beperkte oppervlakte van deze oeverzone (inschatting: minder dan 200 m²) die zal verstoord worden door de paalfundering van de geplande nieuwbouw, lijkt verder archeologisch onderzoek o.i. echter niet aangewezen.

De landschappelijke setting laat uitschijnen dat het veenoppervlak weinig geschikt is voor bewoning in de periode Romeinse Tijd/Vroege middeleeuwen; het voorkomen van geïsoleerde sporen uit deze periode (cf. de Romeinse weg te Kerkhove-Stuw) (GATE-rapport in voorbereiding) valt echter niet uit te sluiten.

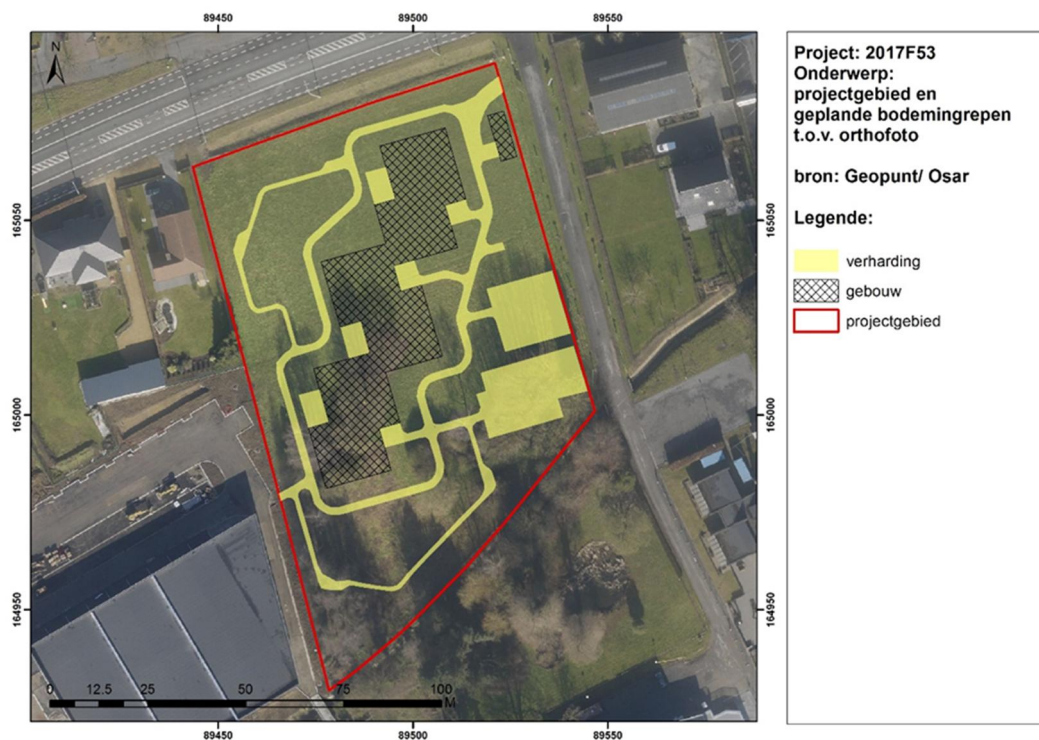
Wat de recentere periodes (i.e. middeleeuwen vanaf de 12^{de}/13^{de} eeuw en post-middeleeuwen) betreft, zijn er geen indicaties voor de aanwezigheid van archeologische sites in de alluviale pakketten.

Samenvattend kan gesteld worden dat de aan te leggen verharding geen verstoring zal betekenen daar deze niet door de archeologisch oninteressante alluviale pakketten gaat.

Wat de dieper gelegen niveaus betreft die aangetast kunnen worden door de paalfunderingen, is enkel de mogelijke oeverzone van de tardiglaciale geul vanuit archeologisch oogpunt enigszins interessant. Gezien echter de kleine oppervlakte die zal verstoord worden, adviseren wij geen vervolgonderzoek.



Figuur 1. Overzicht van de bodemingrepen op kadaster (Bron: © AGIV)



Figuur 2. Overzicht van de bodemingrepen op orthofoto (© AGIV)



Figuur 3. Het gevoerde landschappelijke bodemonderzoek (© GATE bvba)

1.3 Maatregelen

De resultaten van zowel het bureauonderzoek als het verkennend landschappelijke bodemonderzoek (manuele boringen en CPT's) geven aan dat de kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied (zeer) gering is. De geplande nieuwbouw zal dan ook vermoedelijk geen aantasting betekenen van archeologisch erfgoed. Bijgevolg dient geen verder archeologisch (voor)onderzoek te worden uitgevoerd.

Gezien het quasi onbestaande potentieel tot kennisvermeerdering adviseren we geen verdere maatregelen. Een programma van maatregelen moet dus niet worden opgemaakt.

Bijlage

1 Figurenlijst:

Figuur 1.	Overzicht van de bodemingrepen op kadaster (© AGIV)	5
Figuur 2.	Overzicht van de bodemingrepen op orthofoto (© AGIV).....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Figuur 3.	Het gevoerde landschappelijke bodemonderzoek (© GATE bvba).....	5i